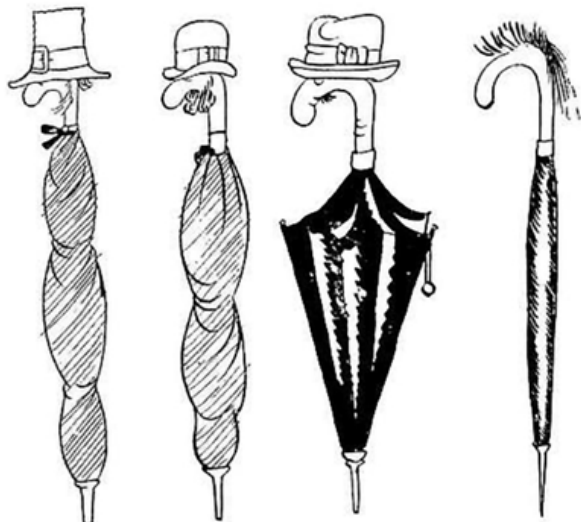

Sydvest, paraply og det

Illustrasjoner: Hetland og Samdal.

Tekst: VP Midtun

Bergensere i fire generasjoner.

Hetland.

Bergen e vel den eneste byen med en paraply i bunadssølvvet, og det er vel kanskje en grunn for det. Alle bergensere e dypt patrioter, og det skulle bare mangle. Dialekten e jo nokke for seg, men det for vi ta en annen gang, for no ska det handle om sydvest, regntøy og paraply, for det e vel egentlig det som burde vere nasjonaldrakten te Bergen.

Vi nærmer oss 17. mai 2020 me stormskritt, kor bunader og pyntetøy ska gjøres klart, og det eneste eg synes manglar på utstyret, e itt «pistolhylster» kor du kan ha paraplyen. Lett å «trekke» når bygene kommer, for det gjør de.

Og, bergenserne elsker paraplyen. Du ser an over alt. Itt symbol som vi e stolte av.

Eg begynner å komme litt opp i årene, men eg husker utstyret fra gammalt av. Regnbuksen med strikk nede i fotenden sånn at det skulle vere tett, pluss strikk som gikk under sjøstøvlene, sånn at buksen ikkje trakk opp over støvleskaftet, for då va jo hele vitsen med strikk borte. Så «snikkerbukse» fronten me to metallknapper kor du kunne feste selene som ble krysset bak i ryggen før de ble festet me metallspennene på metallknappene i fronten. Og der satt han, som itt skjold mot alt det våte.

Kalosjer og sydvest på maleriet "Fiskeren"

Det va ikkje så mange farger på sjøstøvlene heller på den tiden, de va enten sort, brun eller grønn etter som eg husker. Og så va det «kalosjer» då, men det va mer for å bevare finskoene enn å holde seg tørr på beina. Eg hørte de ble omtalt som «skokøddikker».

Men, sjøstøvlene, de va høge de, gikk helt opp te kneleddet. De høgeste va faktisk de grønne,

og de hadde en lisse helt øverst (mest for pynten sin del tror eg). Ofte ble de jo også kjøpt «litt stor», sånn at de skulle vare nokken år, så det hendte du fikk litt gnagsår bak på kneleddet, men det gikk seg jo te det også på et vis.

Etter at regnbuksen va på va det klart for støvlene, enten de va sort, brun eller grønn. Regnbuksen ble rullet opp til kneet sånn at den va unna veien. Så på me de hemelagete ullsokkene, buksen du hadde under, brettes sirlig og sokkene trekkes over (Det måtte jo ikkje

vere klumper). Føttene ble stappet ned i støvlene før regnbuxsen ble rullet ned over støvlene, strikket ført under støvlene mellom helen og sålen. No va du tett helt opp te livet.

Så va det regnjakken, samme farge som regnbuxsen, den hadde trøkk knapper helt opp i halsen og rakk godt ned over ræven. Noen av jakkene hadde to lommer med klaff, mens noen hadde bare klaffene, sånn at det skulle se ut som lommer. Du måtte jo ha «lommer». Det va nok en billigutgave, men vel så god som den dyre. Nokken hadde også en form for lufting øverst på ryggen, men det va nok finutgaven.

Føttene og kroppen va no klar for å møte bergensveret, så no va det bare kronen på verket, næmlig sydvesten. Hodeplagget som var omfavnet av de staute fiskerne fra nord og ikkje minst bergenserne. Den ultimate spoileren for norsk regn og uver.

Då va vi klar, rede for solide damplaskinger og lek i det som i dag betegnes som «innever». Vi lekte næmlig ute på den tiden. Det tok jo litt tid å dresse seg opp, og bevegelsehemningene på grunn av utstyret, la ingen demper på gleden.

Av og til stoppet jo også regnet i det du kom ut, men då va det bare å vente på neste byge, neste regnversdag eller regnversuke. Vi visste det ville komme tilbake å gjøre Bergen til den reineste byen i Norge.

Forbannade drittver, byen e Bergen og laget e Brann.

HA EN FIN VÅR OG SOMMER 2020